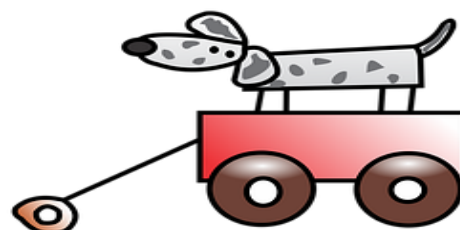

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Humlehuset 2022 - 2024

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Gennem 2022, 2023 og her i 2024 har Humlehuset arbejdet med kompetenceudviklingsforløb med et særligt fokus på børnenes trivsel, udvikling, dannelse og læring *gennem leg*. Dette afledt af en særligt tilrettelagt 2-årig lederuddannelse i Københavns Kommune.

Formålet med uddannelsen var at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet for alle børn gennem faglig ledelse. Uddannelsen var praksisnær forstået på den måde, at størstedelen af aktiviteterne foregik i vores egen institution. Vi startede med udgangspunkt i KIDS¹ og har beskæftiget os med kompetencepakkerne ”*Børns leg og eksperimenterende virksomhed*” og ”*Rum og læring*”. Lederuddannelsen var faciliteret af Charlotte Ringsmose og Line Skov Hansen fra Aalborg universitet.

Forløbet har givet os mere viden om, hvad der kendetegner et godt læringsmiljø og hvordan vi kan gennem fleksible læringsmiljøer, god organisering og leg kan skabe flere deltagelsesmuligheder for alle børn.

Arbejdet med kompetenceforløbene har foranlediget, at vi løbende har evalueret vores pædagogiske praksis. Gennem spørgsmålet: **Har vi den rette organisering af børn og voksne i Humlehuset - i relation til at opnå det bedste hverdagsliv for alle i institutionen?**

For at kunne besvare validt og evidenter på dette spørgsmål måtte vi arbejde med at indsamle og analysere data fra praksis, i både et børne- og medarbejderperspektiv for at skabe os et billede af praksis. Resultat blev at vi pr. 2. maj 2024 omstrukturerede børne- og voksengrupperne i Humlehuset. Vi har valgt at gå fra tre vuggestuegrupper, tre børnehavegrupper og en storgruppe (for de ældste børn) til tre

¹ **KIDS** er et systematisk observationsredskab, der er udviklet til at evaluere og udvikle kvalitet i dagtilbud. Fokus i redskabet er på at vurdere og udvikle de omgivelser, der udgør børnenes betingelser for trivsel, læring og udvikling, samt udvikling af den pædagogiske kvalitet).

vuggestuegrupper og fire børnehavegrupper. Samtidig fokuserer vi på at de ansatte samarbejder i team. Teamene består af et team i vuggestuen og to team i børnehaven.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I hele denne proces har vores systematiske evalueringskultur fulgt en cyklus, hvor vi har arbejdet formativt med evaluering. Vi benytter os af stuemøder, personalemøder og teammøder.

Hvert andet personalemøde har fokuseret på kompetenceudvikling og hvert andet møde har fokuseret på præsentation fra forskellige udvalg om principper og nye aftaler for omstruktureringen. Her har været inddragelse af hele personalet og forskellige udvalg, i form af TRIO, pædagogisk udvalg, legepladsudvalget og overgangsudvalget.

I forbindelse med uddannelsen er vi begyndt at anvende KIDS årligt/halvårligt som en del af vores evalueringsredskab, i forbindelse med de indsatser, vi sætter i værk. Vores næste KIDS bliver i slut 2024.

I forhold til det skriftlige evalueringsarbejde bruger vi forandringsmodellen, SMTTE-modellen, skema til handling fra *Redskab til selvevaluering*, video dokumentation i forhold til ICDP-tilgangen og Sammen om sprog. I huset er der blevet udviklet et specielt handleplansskema som bruges særligt i forhold til sprog, hvori der også indgår en evalueringsdel. Derudover bruger vi TOPI to gange om året til at evaluere på børnene.

På disse møder bliver den pædagogiske praksis drøftet, ligesom der altid fremadrettet er et fast punkt på dagordnen der hedder børn.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi har arbejdet med læreplanen i forbindelse med vores kompetenceudvikling, med et helt særligt fokus på *børns leg, de fysiske rammer og personalet positionering ind i den pædagogiske praksis*. Da vi har haft et stort fokus på kompetenceudvikling, har nogle principielle beslutningsprocesser foregået fra personalemøder og videre til forskellige udvalg (pædagogisk udvalg, TRIO, legepladsudvalget og overgangsudvalget)

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Vi stillede os selv spørgsmålet: **Har vi den rette organisering af børn og voksne i Humlehuset - i relation til at opnå det bedste hverdagsliv for alle børn og voksne i institutionen?**

Med begrebet *organisering* menes de pædagogiske prioriteringer vi som fagpersonale hver dag foretager os, med udgangspunkt i de strukturelle vilkår vores daginstitution er underlagt.

For at kunne besvare validt og evident på så stort et spørgsmål, måtte vi, koblet med kompetenceudviklingens læringspakker, udarbejde en kortlægning af praksis. Vi arbejdede med at indsamle og analysere data fra praksis, for på denne måde at skabe os et validt billede fra forskellige perspektiver i både et børne- og medarbejderperspektiv. Vi arbejdede med hvad vi gerne vil *opnå*, *undgå*, *bevare* og *fjerne*, samt hvilke *opretholdende faktorer*, der *influerer på de mål vi gerne vil nå*.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Der er blevet gennemført 2 KIDS screeninger, på baggrund af disse resultater, udvalgte vi de to kompetenceudviklingsforløb.

I så omfattende en proces er det vigtigt at alle de pædagogiske medarbejdere bidrager til processen og på baggrund af arbejdet på p -møder indsamlede vi data. Data der gav anledning til at beslutte forskellige principper og retningslinjer i for vores organisering af det pædagogiske arbejde.

Nedenstående udvalg har udarbejdet principper, der er præsenteret på personalemøder og som de næste to år vil blive implementeret i praksis.

- **TRIO** har udarbejdet principper for fordeling af personale, møde – og pauseskemaer, teamsamarbejdet og andre principper der vedrører personalets arbejdsmiljø.
- **Pædagogisk udvalg** har udarbejdet principper for læringsmiljøer i huset og på stuerne, temalegekasser, KIDS, SMTTE, principper for turdage, storgrupperarbejde i henholdsvis vuggestue og børnehave, med fokus på overgangene, forandringsmodellen etc.
- **Legepladsudvalget** i forhold til brug af uderum og sal, legezoner, regelsæt og hvordan vi i det hele taget ønsker at bruge de fælles arealer.
- **Overgangsudvalget** i relation til sammensætning af børnegrupperne.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Vi har fået *en* dybdegående fælles forståelse af hvad et godt børnemiljø er, både fagfagligt og her i Humlehuset. Det er os som personale der stiller børnenes rammer for udvikling til rådighed og det gør vi:

- gennem vores faglige viden (ICDP, low arousal, arbejdet med læreplanen, Sammen om sprog, de to kompetenceforløb osv.)
- de didaktiske overvejelser vi gør os, over *hvad*, *hvorfor*, *hvem* og *hvordan* vi tilbyder børnene læringsmiljøerne (planlægning, organisering og anvendelse af SMTTE og forandringsmodellen)

- måden vi positionerer os på overfor børnene (børneperspektivet, sensibilitet, lydhørhed, børn i udsatte positioner og kommunikation).
- Den rolle vi bevidst kan indtage gennem voksen- og børneinitierede lege (herunder fx arbejdet med Lydbyen, temalegekasser og fx legemanuskripter).

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Som tidligere beskrevet har vi fået øje på mange områder, hvor vi ønsker at ændre vores pædagogiske praksis og dette er stadig i sin vorden. Vi et stort fokus på vores læringsmiljøer, såvel inde som ude både pt. og fremadrettet.

I vores arbejde med læreplanen, arbejder vi hver eneste dag med læreplanstemaerne, men i særlig grad *Alsidig personlig udvikling*, *Social udvikling*, samt *Kommunikation og sprog*.

Pædagogisk udvalg udarbejder forsat en forandringsmodel for et halvt år ad gangen, på et læreplanstema. De står ligeledes for den overordnede planlægning og produktion af SMTTE-model for det gældende tema. Det/den enkelte team/stue tilpasser og justerer herefter SMTTE til den aktuelle børnegrupes behov og interesser.

Vi vil fremadrettet arbejde med temalegekasser og evt. legemanuskripter. Disse kasser skal voksteam og børnegrupper kunne deles om og bytte rundt på.

I forbindelse med hele processen har vi desuden løbende besluttet nedenstående principper for børnenes læringsmiljøer.

Principper for læringsmiljøer på stuerne pr. 1. oktober 2024

- Stuerne er fra oktober 2024 indrettet fleksibelt, hvor der dagligt er mindst 5 gode afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.
- Der er i legezonerne tilstrækkeligt med legetøj til rådighed.
- Der er en tydelighed i rummet, så børnene ved hvad man kan lave fx (her er man stille og her kan man være fysisk aktiv).
- Der er gjort klar til dagen og det er tydeligt, hvad børnene kan lave.
- Der skal være rigeligt med udklædningstøj til diverse rollelege, dette dels teamene om.

Principper for læringsmiljøer på legepladsen pr. 1. oktober 2024

- Leg og aktiviteter på legepladsen tager over flere perioder udgangspunkt i det aktuelle læreplanstema.
- På legepladsen er der både steder, hvor børnene kan finde ro, og hvor børnene har brugt deres grovmotorik.
- Der er minimum 6 tematiserede lege steder på legepladsen (inclusive de stationære legeredskaber).
- Legepladsen understøtter forskellige legeformer; fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege.

- Det er muligt at udforske og bruge kroppen på mange forskellige måder
- Der er nok legetøj til rådighed for børnene
- Der er bliver hen ad vejen lavet temakasser med remedier til forskellige udendørs lege
- Det er tydeligt for børnene hvad man kan og må den enkelte dag på legepladsen.
- De ansatte fordeler rollerne mellem sig og den aktivitetsansvarlige kan anvende idekataloget til vokseninitierede lege.

Principper for turdage pr. 1. oktober 2024

- Hver stue har en ugentlig turdag. Turdagen kan deles, så med det team stuen samarbejder med, tager afsted med en udvalgt gruppe børn.

Principper for brug af legeplads og sal pr. 1. oktober 2024

- Der kun et team på legepladsen ad gangen. Salen inddrages efter turnus, udarbejdet af legepladsudvalget.
- Samværsregler og aktivitetsskema hænges op på legepladsen af legepladsudvalget

Principper for arbejdet med børnegrupperne i huset 1. oktober 2024

- Tre gange ugentligt fra september/oktober til maj fra kl. 9 – 13 samles de ældste børn i børnehaven i det vi kalder vores storgruppe. Her arbejdes der med forskellige aktiviteter som har fokus på skoleparathed.
- I de to afdelinger; vuggestue og børnehave, arbejder vi i perioder to gange ugentligt med børnene i yngste, mellemste og ældste gruppe i vuggestuen.
- Den ældste gruppe i vuggestuen arbejder med et særligt fokus på børnenes mestring og glæde ved fællesskabet med jævnaldrende, samt kommende børnehavestart, for at sikre en god overgang til børnehaven.
- I børnehaven er børnene typisk sammen med deres jævnaldrende børn på tværs af et team.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Der er altid en forældrerepræsenteret fra forældrerådet, når der afholdes pædagogisk tilsynsdialog. Løbende over hele året afholdes forældrerådsmøder, hvor den pædagogiske leder informerer om, hvad der optager os særligt meget og hvordan der arbejdes med forskellige tiltag.

Forældrerådsformand og pædagogisk leder udarbejder sammen dagsordner til forældrerådsmøderne. Forårsforældrerådsmødet er på forældrerådsinitiativ. Sommerfest og hemmelig juleudsmykning står forældrene for og her i forbindelse med vores omstrukturering, har forældrene haft en arbejdslørdag, hvor de har vasket vægge ned og gjort klar til at stuerne kunne rykke rundt.

Forældrerådet inddrages på et møde, der er afsat til gennemgang og drøftelse af denne evaluering.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

I Humlehuset har vi gennem året henholdsvis, stuemøder, teammøder og personalemøder. På udvalgte fælles personalemøder, drøfter vi de igangsatte pædagogiske initiativer og aktiviteter i vores arbejde med læreplanen, vi ser efter tegn og mål i vores arbejde med den udarbejdede SMTTE-model, så denne evt. kan justeres. Derfra drøftes emnerne videre i en cirkulær proces mellem de forskellige udvalg og mødefora til evt. dybere analyse og justeringer af vores pædagogiske arbejde.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

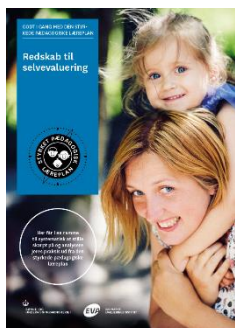
Det er fremadrettet vigtigt for os at læreplanen bliver et mere levende dokument. Intentionen er at læreplanen i endnu højere grad fungerer som vores didaktiske og overordnede styringsredskab i den fortsatte udvikling af vores pædagogiske arbejde.

Da vi startede med at stille os selv spørgsmålet: ***Har vi den rette organisering af børn og voksne i Humlehuset - i relation til at opnå det bedste hverdagsliv for alle i institutionen?*** Med hverdagslivet i bred forstand, menes der *den pædagogiske praksis*, som indbefatter vores daglige rutiner (planlægning, struktur, pædagogiske processer og organisering), børnemiljøet og de pædagogiske medarbejderes arbejdsmiljø. Vi har ligeledes haft et ønske om at trække tempoet ud af vores hverdag, så vi ikke hele tiden skal noget nyt.

Vi har på baggrund af dette store arbejde sat mange pædagogiske tiltag i værk, nu er det vigtigt, at vi giver os tid til at implementere og løbende evaluere/justere og forankre tiltagene i den pædagogiske praksis.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC